

Abstract

Rekenhof onderzocht subsidiëring van cultureel-erfgoedactoren

Het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse overheid is ongeveer tien jaar oud. Het cultureel-erfgoedveld is nog volop in ontwikkeling. De meeste archief- en documentatiecentra, musea en gemeenten dienden recent een tweede generatie beleidsplannen in. De opmaak van overeenkomsten en plannings- en verantwoordingsdocumenten kost deze erfgoedactoren en de administratie veel inspanningen. Er is een groei- en leerproces maar dit heeft nog niet geleid tot het beter aanwenden van instrumenten voor aansturing van de erfgoedactoren en voor een adequate controle op de uitvoering van het beleid.

Inleiding

Het Rekenhof onderzocht de controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid door de gesubsidieerde cultureel-erfgoedactoren: archief- en documentatiecentra, musea en gemeenten (convenantpartners). Deze subsidiëring bestaat in een enveloppenfinanciering op grond van beleidsplannen, jaarlijkse verantwoordingen en evaluaties van de uitvoering van de beleidsplannen en convenants. Het Rekenhof ging na of de regelgeving een sluitend juridisch kader biedt, of het toezicht conform de regelgeving verloopt en of er kwaliteitsvolle evaluaties plaatsvinden. Ook onderzocht het de benutting van de controleresultaten voor bijsturing en voor evaluatie van het doelbereik.

Omkadering

De regelgeving biedt geen volledig sluitend juridisch kader waardoor administratie en beoordelingscommissie genoodzaakt waren pragmatische oplossingen uit te werken, zoals een aanpassing van de evaluatietiming of subsidietoekenning op basis van gebrekkige beleidsplannen. De regelgeving laat ook geen genuanceerde sanctionering toe.

Plannings- en verantwoordingsdocumenten

De administratie besteedt meer en meer aandacht aan de kwaliteit van de beleidsplannen, maar stuurt de erfgoedactoren nog onvoldoende in hun plannings- en verantwoordingsmethodiek. Ze aanvaardt grote verschillen in de beleidsplannen en verantwoordingsdocumenten. De meeste van deze documenten vertonen dan ook gebreken die opvolging en evaluatie bemoeilijken. De beleidsplannen, beheerovereenkomsten, convenants, jaarlijkse actieplannen en jaarverslagen sluiten onvoldoende op mekaar aan, wat inzicht in het doelbereik en de uitvoering van het beleidsplan of convenant belemmert. De financiële rapportering laat ook niet toe de ingezette middelen aan het doelbereik te koppelen.

Evaluaties

De administratie bouwt haar evaluatiepraktijk systematisch op, maar oordeelt zelden over de resultaten van het subsidiebeleid. Zij biedt ook te weinig verklarende informatie over knelpunten en beklemtoont evenmin goede voorbeelden. De organisaties en de administratie kunnen daaruit

dan ook weinig lessen trekken voor bijsturing van de werking. De bijsturingmogelijkheden van de administratie zijn overigens beperkt door de autonomie van de organisaties bij het bepalen van hun werking en het ontbreken van aangepaste sancties.

Subsidiebeleid

De doelstellingen van het subsidiebeleid zijn vrij duidelijk, maar onvoldoende toetsbaar. Bovendien laten de plannings- en verantwoordingsdocumenten van de erfgoedactoren enerzijds en de evaluatieresultaten van de administratie anderzijds, niet toe conclusies te trekken over het doelbereik van de erfgoedactoren. Het Vlaams Parlement krijgt dan ook weinig informatie over de resultaten en effecten van het subsidiebeleid zelf.

Antwoord van de minister

De Vlaamse minister van Cultuur wees in haar antwoord op het verslag van het Rekenhof op het leer- en groeiproces van het cultureel-erfgoedveld, dat volgens haar sommige vaststellingen kan verklaren en nuanceren. De minister beloofde alvast de aanbevelingen te zullen uitvoeren, onder meer bij de evaluatie van het cultureel-erfgoeddecreet.